

Beleidsregels Verhaal Drechtsteden

Het Dagelijks Bestuur,

overwegende dat

- het gewenst is om beleidsregels vast te stellen omtrent het verhaal van bijstand in de Drechtsteden,

omdat hiermee duidelijkheid gegeven kan worden voor de uitvoering en voor de inwoner over het gebruik van de bevoegdheden en de hierin te nemen belangenafwegingen;

gelet op

- de afstemming met de Regionale cliëntenraad, waaraan de beleidsregels zijn gezonden met verzoek om advies;

b e s l u i t:

vast te stellen, de navolgende Beleidsregels Verhaal Drechtsteden.

HOOFDSTUK 1: BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. De begripsomschrijvingen in de wet en de daarop berustende regelingen, alsmede in de Algemene wet bestuursrecht en het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op de begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. de wet: de Participatiewet;
 - b. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - c. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - d. WI: Wet inburgering;
 - e. WMO: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
 - f. Bbz: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004;
 - g. WKO: Wet kinderopvang;
 - h. BW: Burgerlijk Wetboek;
 - i. Rv: Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
 - j. Dagelijks Bestuur: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Sociaal;
 - k. Debiteur: degene van wie wordt teruggevorderd, dan wel degene op wie wordt verhaald;

HOOFDSTUK 2: BELEIDSREGELS VERHAAL

Artikel 2 Verhaalsbevoegdheid

Het Dagelijks Bestuur maakt in alle gevallen gebruik van de bevoegdheid om de kosten van bijstand te verhalen overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 61 tot en met 62i van de wet, tenzij in deze beleidsregels anders is bepaald.

Artikel 3 Verhaal van bijstand

Het Dagelijks Bestuur verhaalt kosten van bijstand op degene en in de situaties zoals genoemd in artikel 62 en 62f van de wet, met uitzondering van de persoon in de situatie genoemd in artikel 62, aanhef en sub c in de wet.

Artikel 4 Geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal

1. Het Dagelijks Bestuur ziet af van het nemen van een verhaalsbesluit ingevolge artikel 62 of artikel 62f van de wet, indien het op te leggen verhaalsbedrag lager is dan € 45,- per maand dan wel € 540,- per jaar.
2. Het Dagelijks Bestuur ziet geheel of gedeeltelijk af van het nemen van een verhaalsbesluit indien daarvoor gelet op de omstandigheden van de debiteur of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

Artikel 5 Ingangsdatum verhaalsbijdrage

De verhaalsbijdrage ingevolge artikel 62 van de wet wordt opgelegd met ingang van de eerste van de maand volgend op de datum van eerste aanschrijving van de debiteur.

Artikel 6 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

1. In afwijking van artikel 17, kan het Dagelijks Bestuur op verzoek van de debiteur, besluiten gedeeltelijk af te zien van verhaal van kosten van bijstand voor zover het betreft verschuldigde verhaalsbedragen die op het moment van het besluit opeisbaar zijn, indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat degene op wie wordt verhaald niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden; en
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen; en
 - c. de vordering wegens verhaal van bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.
2. Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.
3. Het Dagelijks Bestuur trekt het besluit tot het gedeeltelijk afzien van verhaal in of wijzigt dit besluit ten nadele van de debiteur, indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen, die voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 1 van dit artikel;
 - b. de debiteur de vordering niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet;
 - c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Artikel 7 Kwijtschelding van een verhaalsvordering die een afgesloten periode betreft

1. Het Dagelijks Bestuur kan van verdere inning van de verhaalsvordering afzien, voor zover het een eenmalige vordering over een afgesloten bijstandperiode betreft, indien de debiteur:
 - a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;
 - c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten;
 - d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost.

2. Onder een afgesloten bijstandsperiode wordt verstaan de periode waarover aan de bijstandsgerechtigde aaneengesloten bijstand is verleend, welke bijstandsverlening inmiddels is beëindigd.

Artikel 8 Verhaal in rechte en op grond van rechterlijke uitspraak

1. Indien de debiteur niet uit eigen beweging bereid is het verschuldigde te voldoen dan wel niet of niet tijdig tot betaling daarvan overgaat, besluit het Dagelijks Bestuur tot verhaal in rechte.
2. Een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, die uitvoerbaar is en niet wordt nagekomen, wordt verhaald.
3. Het Dagelijks Bestuur neemt het besluit tot verhaal met de aanmaning het verschuldigde bedrag binnen dertig dagen na verzending van de brief te voldoen.

Artikel 9 (Her-) onderzoek naar draagkracht

1. Het Dagelijks Bestuur verricht één keer per 36 maanden een onderzoek naar de draagkracht van de debiteur voor het voldoen van een verhaalsbijdrage ingevolge artikel 62 van de wet. Indien gewijzigde omstandigheden daartoe aanleiding geven, vindt binnen 36 maanden een heronderzoek plaats. Het Dagelijks Bestuur stelt als gevolg van dit onderzoek bij wijziging van de draagkracht de verhaalsbijdrage gewijzigd vast.
2. Het Dagelijks Bestuur gaat niet over tot een nieuw verhaalsbesluit ingevolge artikel 62 van de wet indien:
 - a. uit het draagkrachtonderzoek blijkt dat de draagkracht met € 45,00 per maand of minder is vermeerderd ten opzichte van het vorige onderzoek; of
 - b. het woonadres en de gezinssamenstelling van de debiteur ten opzichte van het laatstelijk verrichte onderzoek gelijk zijn gebleven en het gezinsinkomen van de debiteur ten opzichte van het laatstelijk verrichte onderzoek met minder dan 15 % bruto is gestegen.

Artikel 10 Invordering van verhaalsbijdragen

Indien de debiteur een door de rechter vastgestelde verhaalsbijdrage ingevolge de artikelen 62 of 62f van de wet of een verhaalsbesluit ingevolge artikel 62b van de wet niet voldoet, zijn de artikelen 6 tot en met 15 uit de Beleidsregels Terugvordering gemeentenaam overeenkomstig van toepassing.

HOOFDSTUK 3: SLOTBEPALINGEN

Artikel 11 Nadere invulling van beleid

Het Dagelijks Bestuur kan deze beleidsregels nader uitwerken in een beleidsnotitie inzake terugvordering en verhaal.

Artikel 12 Hardheidsclausule

Het Dagelijks Bestuur kan in bijzondere gevallen ten gunste van de debiteur afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien toepassing van deze beleidsregels tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

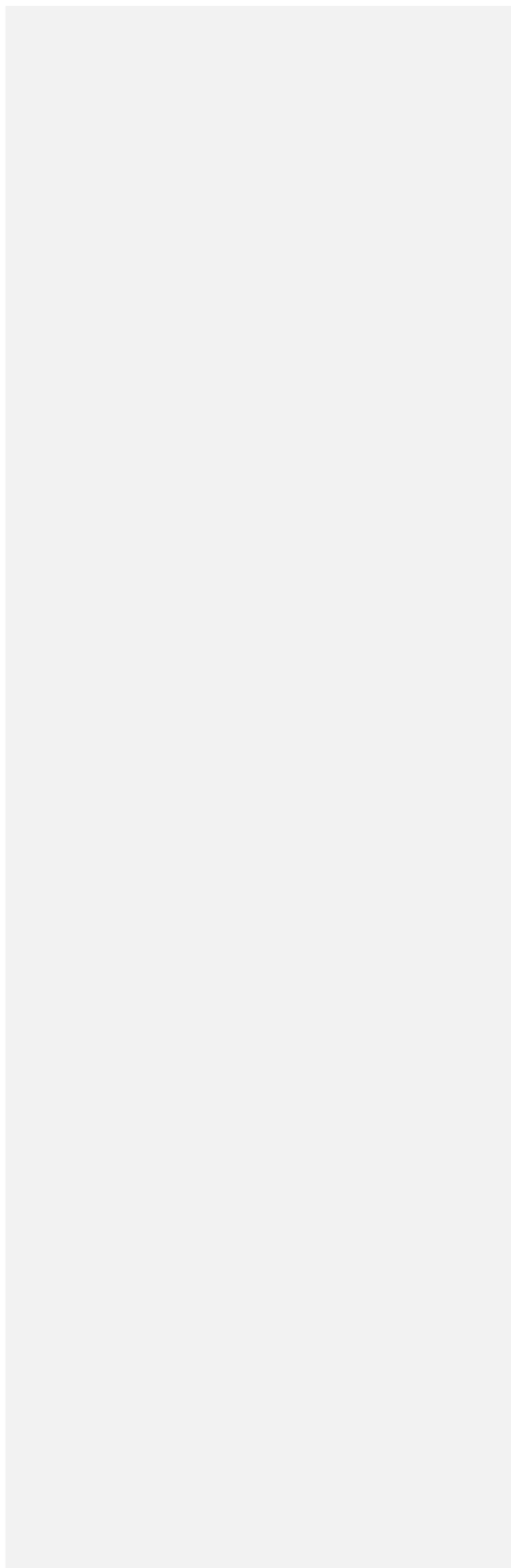
Artikel 13 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na de bekendmaking en werken terug tot en met 1 januari 2022 onder intrekking van de beleidsregels verhaal Drechtsteden (laatstelijk gewijzigd per 10 december 2015).
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Verhaal Drechtsteden.

| Aldus besloten in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van datum,

de secretaris,
naam secretaris

de voorzitter,
naam voorzitter

Toelichting Beleidsregels Verhaal Drechtsteden

ALGEMEEN

De wet maakt onderscheid in terugvordering en verhaal van kosten van bijstand.

Terugvordering heeft betrekking op het terughalen van teveel of ten onrechte verleende bijstand. Ook bij het niet nakomen van de aflossingsverplichtingen van een verstrekte leenbijstand is er sprake van terugvordering. De bijstand wordt teruggevorderd van degene aan wie de bijstand is uitbetaald, dus van de (voormalige) uitkeringsgerechtigde zelf.

Bij verhaal van bijstand gaat het om het terugkrijgen van de kosten van bijstand van een andere persoon dan de uitkeringsgerechtigde, bijvoorbeeld in verband met de onderhoudsplicht of schenkingen of door verhaal op nalatenschappen.

Vanaf de inwerkingtreding van de Participatiewet is terugvordering en verhaal geen verplichting meer maar een bevoegdheid. Hieruit volgt dat de sociale dienst de beleidsruimte heeft om zelf eigen afwegingen te maken over de wijze waarop zij hieraan invulling wil geven.

Het gaat dan niet alleen om het terugvorderen en verhalen op zichzelf maar ook om de wijze waarop de sociale dienst haar beleidsruimte invult met betrekking tot de invordering van vorderingen uit hoofde van terugvorderings- en verhaalsbesluiten alsook de wijze waarop zij vorm wil geven aan kwijtschelding.

Door vaststelling van deze beleidsregels wordt enerzijds beoogd een meer slagvaardiger en doelgerichter incasso- en uitvoeringspraktijk mogelijk te maken, anderzijds om aan de klant rechtszekerheid te bieden voor wat betreft de wijze waarop de Sociale Dienst Drechtsteden aan de gegeven beleidsruimte invulling geeft.

Bij de opmaak van de beleidsregels zijn nadrukkelijk de volgende uitgangspunten in ogenschouw genomen:

- a. Hoofregel is dat een schuld volledig moet worden terugbetaald. Eigen verantwoordelijkheid van de burger staat voorop.
- b. Altijd rigide vasthouden aan deze hoofdregel kan betekenen dat burgers (financieel) in de knel komen. Met name via de bepalingen over kwijtschelding, afkoop van schulden en de bepaling van de aflossingscapaciteit is dan ook getracht om een goede balans te vinden tussen de belangen van de Sociale Dienst Drechtsteden als schuldeiser enerzijds en de belangen van de burger als debiteur anderzijds. Iets abstracter beredeneert: de Sociale Dienst Drechtsteden dient een maatschappelijk (economisch) belang indien zij de belangen van de burger als debiteur nadrukkelijk in haar besluitvorming betreft. Vooral ook bezien vanuit die invalshoek is het van belang om oog te hebben voor de persoonlijke situatie van de debiteur. Feitelijk gaat het dan ook om uitstroom naar werk en armoedebeleid.
- c. Ook vanuit het oogpunt van efficiency en effectiviteit zijn beleidsmatig keuzes gemaakt. In de bepalingen met betrekking tot de zogenaamde kruimelbedragen voor het terugvorderen en het invorderen laat zich dat bijvoorbeeld heel expliciet voelen. Bij de opmaak van de beleidsregels is in die zin ook telkens een kosten-baten-analyse gemaakt ten aanzien van de inspanningen en activiteiten om te komen tot de invordering van schulden.
- d. Fraude mag niet lonen. Ook hier is evenwel de balans gezocht in relatie tot efficiëntie en effectiviteit en de belangen van de debiteur. In de beleidsregels zie je dan ook terug dat bijvoorbeeld ook in geval van fraudeschulden mogelijkheden bestaan voor kwijtschelding en afkoop van schuld. Wel is er telkens, vanuit het benoemde principe dat fraude niet mag lonen, bewust voor gekozen om de terug- en invordering van fraude-schulden te verzwaren ten opzichte van niet-fraude-schulden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1: BEGRIPSBEPALINGEN

Toelichting op artikel 1 - Begripsbepalingen

In dit artikel zijn de begripsbepalingen opgenomen die noodzakelijk zijn voor het begrip van deze beleidsregels.

HOOFDSTUK 2: BELEIDSREGELS VERHAAL

Toelichting op artikel 2 – Verhaalsbevoegdheid

Vergelijkbaar met artikel 3, wat de terugvorderingsbevoegdheid betreft, is in artikel 2 vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur van de verhaalsbevoegdheid gebruik maakt als ware het een verplichting, tenzij de beleidsregels ander bepalen.

Toelichting op artikel 3 – Verhaal van bijstand

Hier is omschreven welke kosten worden verhaald. Onder a en b worden de verhaalsmogelijkheden op de (ex) echtgenoot (en daarmee gelijkgesteld de geregistreerd partner) bedoeld tav zijn onderhoudsplicht jegens zijn (ex) echtgenoot en/of minderjarige kinderen.

Toelichting op artikel 4 – Geheel of gedeeltelijk afzien van verhaal

Ingevolge lid 1 wordt van verhaal afgezien indien het verhaalsbedrag lager is dan € 45,00 per maand of € 540,00 per jaar. De keuze voor deze beperking is ingegeven door redenen van doelmatigheid e.q. een kosten-baten-analyse. Let op: conform deze beleidsregel wordt afgezien van het nemen van een verhaalsbesluit. Dat is iets wezenlijks anders dan het afzien van verhaal in rechte. Bij dat laatste is wel een verhaalsbesluit genomen, maar wordt vervolgens geen procedure aanhangig gemaakt bij de rechter indien de debiteur nalaat tot betaling over te gaan. Lid 2 van dit artikel bepaalt dat het Dagelijks Bestuur geheel of gedeeltelijk van verhaal kan afzien indien daarvoor, gelet op de omstandigheden van degene op wie verhaal wordt gezocht of degene die de bijstand ontvangt of heeft ontvangen, dringende redenen aanwezig zijn.

In het algemeen kan er sprake zijn van dringende redenen indien bepaalde feiten ertoe nopen om af te zien van verhaal ter bescherming van lijf en geest van de debiteur of de bijstandspartij. In die zin heeft het begrip “dringende redenen” bij verhaal een ruimer bereik dan bij terugvordering. Uit de aard der zaak kan een dringende reden nimmer financieel van aard zijn: indien de onderhoudsplichtige niet in staat is om bij te dragen in de bijstandskosten is verhaal (tijdelijk) wegens het ontbreken van draagkracht niet mogelijk.

Toelichting op artikel 5 – Ingangsdatum verhaalsbijdrage

In het kader van de rechtszekerheid is bepaald om de (mogelijke) ingangsdatum van de verhaalsbijdrage te bepalen op de eerste van de maand volgend op de datum van de eerste aanschrijving van debiteur. Dit is het moment waarop de debiteur gevraagd wordt om inlichtingen te verstrekken op basis waarvan eventueel een verhaalsbijdrage vastgesteld kan worden.

Let wel: indien de debiteur niet overgaat tot betalen en de Sociale Dienst Drechtsteden een verhaalsprocedure start bij de rechtbank, zal de rechtbank de ingangsdatum van verhaal anders vast stellen, indien het tijdvak groot is tussen de door de Sociale Dienst Drechtsteden vastgestelde ingangsdatum van verhaal en het aanhangig maken van de procedure. De jurisprudentie van de Rechtbank Rotterdam wijkt overigens met betrekking tot de ingangsdatum verhaalsbijdrage af van de landelijke jurisprudentie. Met vaststelling van dit artikel is rekening gehouden met deze afwijkende jurisprudentie.

Commented [RHv(1)]: Gaat dit nog op?

Toelichting op artikel 6 - Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Net als bij terugvordering kan ook de debiteur met een verhaalsvordering in een uitzichtloze schuldsituatie verkeren die alleen met een schuldenregeling opgelost kan worden. Dit artikel geeft aan hoe in deze situatie te handelen. .

Toelichting op artikel 7 - Kwijtschelding van een verhaalsvordering die een afgesloten periode betreft

Het Dagelijks Bestuur kan van verdere inning van de verhaalsvordering afzien indien het een eenmalige vordering van een afgesloten bijstandsperiode betreft, onder de voorwaarden in dit artikel vermeld. Voor de duidelijk is aangegeven wat onder een afgesloten bijstandsperiode wordt verstaan.

Toelichting op artikel 8 - Verhaal in rechte en op grond van rechterlijke uitspraak

Bij gebreke van minnelijke voldoening van de verhaalsbijdrage wordt tot verhaal in rechte overgegaan. De rechterlijke uitspraak die volgt op de verhaalsprocedure in rechte levert een executoriale titel op. Een al aanwezige rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud wordt verhaald. Dit besluit tot verhaal levert een executoriale titel op. Beide executoriale titels worden op kosten van de schuldenaar betekend. Zie ook artikel 11.

Toelichting op artikel 9 – (Her-) onderzoek naar draagkracht

Verhaalsonderzoeken zijn intensief en blijken in de praktijk slechts in beperkte mate te leiden tot gewijzigde vaststelling van een verhaalsbijdrage. Om die reden is in dit artikel het uitgangspunt neergelegd dat een verhaalsonderzoek eenmaal per 36 maanden plaatsvindt. In lid 2 zijn aanvullende criteria benoemd.

Toelichting op artikel 10 – Invordering van verhaalsbijdragen

Op het moment dat de Sociale Dienst Drechtsteden een verhaalsbesluit heeft genomen en debiteur betaalt niet, dan is een uitspraak van de rechter nodig. De uitspraak van de rechter levert een executoriale titel op. Vanaf het moment van het verkrijgen van een executoriale titel is er geen reden om verhaalsvorderingen anders te bezien dan vorderingen die voortkomen uit terugvordering. Om die reden zijn op grond van dit artikel de invorderingsbepalingen terugvordering dan ook van toepassing op (afdwingbare) verhaalsvorderingen. Een verhaalsvordering is daarbij aan te merken als een niet-fraudenschuld.

HOOFDSTUK 3: SLOTBEPALINGEN

Toelichting op artikel 11 – Nadere invulling van beleid

Het Dagelijks Bestuur kan deze beleidsregels nader uitwerken in een beleidsnotitie inzake terugvordering en verhaal.

Toelichting op artikel 12 – hardheidsclausule

Indien de toepassing van deze beleidsregels tot onbillijkheden leidt, kan het Dagelijks Bestuur ten gunste van de debiteur afwijken van de bepalingen. Van deze mogelijkheid dient terughoudend gebruik gemaakt te worden om het scheppen van precedentes tegen te gaan.

Toelichting op artikel 13 – Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.